

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Teollisen Kehitysyhteistyön Rahastoa koskevaa lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että yhtiön toimialana olisi teollisen ja muun taloudellisen yritystoiminnan tukeminen. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännökset siitä, että yhtiö voi myöntää yhteisyrityksille lainojen lisäksi takauk-

sia ja että valtio korvaa yhtiölle takaustoiminnasta mahdollisesti syntyvät tappiot. Lisäksi ehdotetaan valtion korkotuen ulottamista koskemaan myös kotimaista lainanottoa. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

PERUSTELUT

1. Yleistä

Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab on vuonna 1979 annetulla lailla (291/79) perustettu valtionenemmistöinen osakeyhtiö, jossa valtion lisäksi ovat osakkaina Suomen Vientiluotto Oy, Teollistamisrahasto Oy ja Teollisuuden Keskusliitto. Yhtiö edistää yhdessä suomalaisten yritysten kanssa kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ohjaamalla henkisiä ja aineellisia voimavaroja näiden maiden teolliseen kehittämiseen.

Yhtiön toimintamuotoja ovat teollisen toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen kehitysmaissa liittyvien tutkimusten ja selvitysten rahoittaminen sekä kehitysmaihin perustettavien ja niissä toimivien yhteisten yritysten rahoittaminen joko osakepääoman tai lainan muodossa. Yhtiö voi osallistua myös kehitysmaissa toimivien kehityspankkien rahoitukseen.

Yhtiö aloitti toimintansa vuonna 1980. Yli viisivuotisen toimintansa aikana yhtiö on tehnyt investointisijoituksia 13 yhteisyritykseen 12 eri maassa. Yhteisyritysten toimialat vaihtelevat va-

neritehtaista aina kalaverkkotehtaaseen. Investoinnit sijoittuvat muun muassa Kiinaan, Intiaan, Ecuadoriin, Meksikoon, Keniaan ja Zimbabween. Yhtiön osakepääomasijoitukset ovat yhteismäärältään 58 miljoonaa markkaa ja myönnettyt lainat 35 miljoonaa markkaa. Kaikkiaan yhteisyritysten kokonaisinvestointikustannukset ovat toteutuessaan noin 1 440 miljoonaa markkaa, josta rahaston osuus on 6 %. Rahasto on lisäksi tukenut teollisuushankkeiden aloittamista koskevia selvityksiä yhteensä noin 8 miljoonalla markalla ja osallistuu parhaillaan lukuisten uusien hankkeiden teknis-taloudellisiin selvityksiin.

2. Ehdotetut muutokset

Lain 1 §:ssä mainitun yhtiön englanninkielisen nimen jälkeen ehdotetaan mainittavaksi yhtiön toissijainen tunnus FINNFUND, koska tämä on vakiintunut yhtiön tunnukseksi erityisesti kansainvälisissä yhteyksissä.

Lain 2 §:n 1 momentissa mainittua yhtiön toiminta-aluetta ehdotetaan laajennettavaksi si-

ten, että yhtiö ohjaisi taloudellisia ja henkisiä voimavaroja kehitysmaiden teollisen ja muun taloudellisen yritystoiminnan kehittämiseen.

Perinteinen tehdasteollisuus tarvitsee toiminnassaan erilaisia, tuotteiden kuljetuksiin tai markkinointiin, liikkeenjohtoon, tietojenkäsittelyyn, tehdassuunnitteluun ja muihin vastaavansiin toimintoihin liittyviä palveluja, joita ei useinkaan ole kehitysmaissa saatavilla, vaan ne joudutaan hankkimaan ulkomailta kalliiseen hintaan, maiden niukkoja valuuttavaroja rasittaen. Useat kehitysmaat ovat omissa kehityssuunnitelmassaan kiinnittäneet erityistä huomiota juuri näiden niin sanottujen tertiääristen elinkeinojen kehittämiseen, jotka osaltaan edistävät näiden maiden teollista kehitystä. Toisaalta monissa vähiten kehittyneissä maissa, erityisesti Afrikassa, ei nykyisin ole edellytyksiä perinteisten tehdasteollisuushankkeiden aloittamiselle, mutta sitä vastoin edellytyksiä voi olla yritysmuotoisen matkailuteollisuuden, maatilatalouden (esimerkiksi vieniin suuntautuvat kahvi-, tee-, öljy-, kasvi-, mauste- ja hedelmätuotanto), maataloustuotteiden jatkojalostushankkeiden (esimerkiksi rehu- ja sokeritehtaat) tai energiatuotannon (esimerkiksi turvetuotannon) osalta.

Tämän vuoksi yhtiön toiminta-alue ehdotetaan määriteltäväksi siten, että se kattaisi teollisen yritystoiminnan lisäksi muun taloudellisen yritystoiminnan. Muutoksen jälkeen yhtiön toiminta-alue vastaisi muiden vastaavien kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten käytäntöä. Samalla momentista ehdotetaan poistettavaksi sanonta "voittoa tavoittelematta" ja lisättäväksi momentin loppuun lause, jonka mukaan yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen osakkeenomistajille.

Lain 2 §:n 2 momentissa on mainittu yhtiön toimintamuotona muun muassa osakkeiden tai osuuksien hankkiminen yhteisyrityksistä sekä lainojen myöntäminen yrityksille. Yrityksiä perustettaessa osakkaat usein joutuvat takaamaan yhteisyrityksen velkoja. Toisaalta kehitysluottolaitosten toimintamuotoihin yleensä sisältyy myös takausten myöntäminen luoton vakuudeksi pan-

kille tai muulle luotonantajalle korvausta vastaan. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi maininta siitä, että yhtiö voi myöntää yrityksille myös takauksia.

Lain 3 §:n 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi maininta siitä, että valtioneuvosto voi määrittämällä ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen takaustoiminnassa syntyneet tappiot.

Lain 3 a § ehdotetaan muutettavaksi siten, että korkotukea voidaan maksaa yhtiölle paitsi ulkomaisten myös kotimaisten lainojen osalta. Nykyinen sanamuoto asettaa ulkomaisen lainanoton edullisempaan asemaan kuin kotimaisen, mikä ei ole valtionaloudellisesti perusteltua.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Yhtiön toiminta-alueen täsmentämisestä siinä ei aiheudu taloudellisia vaikutuksia. Yhtiön tähänastinen takaustoiminta on rajoittunut osakstakauksiin. Takaustoiminnan laajeneminen lisää takausten määrää vuosina 1985—90 150 miljoonaan markkaan ja arvioidut luottotappiot ovat vuosittain 2—3 miljoonaa markkaa. Tappiot otetaan huomioon laskettaessa Suomen antamaa julkista kehitysapua.

Valtion vuoden 1986 tulo- ja menoarviossa on yhtiölle varattu 1 miljoonaa markkaa 3 §:n 4 momentissa mainittujen tappioiden korvaamiseen. Mahdolliset takaustoiminnasta aiheutuneet tappiot katettaisiin tästä määrärahasta, jonka korottaminen tulee harkittavaksi lähivuosina.

4. Voimaantulo

Ehdotettu laki tulisi saattaa voimaan ensi tilassa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä 9 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (291/79) 1 §:n 3 momentti, 2 §, 3 §:n 4 momentti sekä 3 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 4 momentti 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1109/82) ja 3 a §:n 1 momentti 10 päivänä helmikuuta 1984 annetussa laissa (151/84), näin kuuluviksi:

1 §

Yhtiöllä on oikeus käyttää erikseen suomen- ja ruotsinkielistä toiminimeä sekä nimeä Finnish Fund for Industrial Development Cooperation Ltd. Yhtiön toissijainen tunnus on FINNFUND.

2 §

Yhtiön tulee yhdessä suomalaisten yritysten kanssa edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ohjaamalla henkisiä ja aineellisia voimavaroja näiden maiden teollisen ja muun taloudellisen yritystoiminnan kehittämiseen. Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen osakkeenomistajille.

Yhtiö rahoittaa kehitysmaihin perustettavia ja niissä toimivia yhteisiä yrityksiä hankkimalla tällaisten yritysten osakkeita ja osuuksia, myöntämällä tällaisille yrityksille lainoja ja takauksia, suuntaamalla varoja yritysten toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviin tutkimuksiin ja selvityksiin sekä osallistumalla kehitysmaissa toimivien kehityspankkien rahoitukseen tai muutoin ryhtymällä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka edistävät 1 momentissa tarkoitettujen päämäärien saavuttamista.

3 §

Valtioneuvosto voi määräämillään ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalenemisiä ja että valtio maksaa yhtiön ottamasta ulkomaisesta luotosta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion valtion tulo- ja menoarviossa tarkemmin määrätävissä rajoissa.

3 a §

Valtioneuvostolla on oikeus määräämillään ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio vuosittain maksaa yhtiön vuosina 1986—1988 ottamien kotimaisten ja ulkomaisten lainojen korkokustannusten ja vähintään eduskunnan valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä päättämän vuotuisen koron erotuksen. Eduskunta päättää vuosittain tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä niiden lainojen enimmäismäärän, joiden osalta sitoumus voidaan antaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Vt. ulkoasiainministeri
Pääministeri *Kalevi Sorsa*

Laki

Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä 9 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (291/79) 1 §:n 3 momentti, 2 §, 3 §:n 4 momentti sekä 3 a §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 4 momentti 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1109/82) ja 3 a §:n 1 momentti 10 päivänä helmikuuta 1984 annetussa laissa (151/84), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

1 §

Yhtiöllä on oikeus käyttää erikseen suomen- ja ruotsinkielistä toiminimeä sekä nimeä Finnish Fund for Industrial Development Cooperation Ltd.

2 §

Yhtiön tulee yhdessä suomalaisten yritysten kanssa *voittoa tavoittelematta* edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ohjaamalla henkisiä ja aineellisia voimavaroja näiden maiden teolliseen kehittämiseen.

Yhtiö rahoittaa kehitysmaihiin perustettavia ja niissä toimivia yhteisiä yrityksiä hankkimalla tällaisten yritysten osakkeita ja osuuksia, myöntämällä tällaisille yrityksille lainoja, suuntaamalla varoja teollisen toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviin tutkimuksiin ja selvityksiin sekä osallistumalla kehitysmaissa toimivien kehityspankkien rahoitukseen tai muutoin ryhtymällä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka edistävät 1 momentissa tarkoitettujen päämäärien saavuttamista.

3 §

Valtioneuvosto voi määräämillään ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonantotoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalenemisia ja että valtio maksaa yhtiön ottamasta ulkomaisesta luotosta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion.

Ehdotus

1 §

Yhtiöllä on oikeus käyttää erikseen suomen- ja ruotsinkielistä toiminimeä sekä nimeä Finnish Fund for Industrial Development Cooperation Ltd. Yhtiön toissijainen tunnus on FINNFUND.

2 §

Yhtiön tulee yhdessä suomalaisten yritysten kanssa edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ohjaamalla henkisiä ja aineellisia voimavaroja näiden maiden *teollisen ja muun taloudellisen yritystoiminnan* kehittämiseen. Yhtiön tarkoituksena ei ole *voiton tuottaminen osakkeenomistajille*.

Yhtiö rahoittaa kehitysmaihiin perustettavia ja niissä toimivia yhteisiä yrityksiä hankkimalla tällaisten yritysten osakkeita ja osuuksia, myöntämällä tällaisille yrityksille lainoja *ja takauksia*, suuntaamalla varoja *yritysten* toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviin tutkimuksiin ja selvityksiin sekä osallistumalla kehitysmaissa toimivien kehityspankkien rahoitukseen tai muutoin ryhtymällä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka edistävät 1 momentissa tarkoitettujen päämäärien saavuttamista.

3 §

Valtioneuvosto voi määräämillään ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen *luotonanto- ja takaustoiminnassa* mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalenemisia ja että valtio maksaa yhtiön ottamasta ulkomaisesta luotosta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion *valtion tulo- ja menoarviossa tarkemmin määrätävissä rajoissa*.

Voimassa oleva laki

3 a §

Valtioneuvostolla on oikeus määrittää ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio vuosittain maksaa yhtiön vuosina 1984—1988 ottamien ulkomaisten lainojen korkokustannusten ja vähintään eduskunnan valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä päättämän vuotuisen koron erotuksen. Eduskunta päättää vuosittain tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä niiden lainojen enimmäismäärän, joiden osalta sitoumus voidaan antaa.

— — — — —

Ehdotus

3 a §

Valtioneuvostolla on oikeus määrittää ehdoilla antaa yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio vuosittain maksaa yhtiön vuosina 1986—1988 ottamien *kotimaisten ja* ulkomaisten lainojen korkokustannusten ja vähintään eduskunnan valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä päättämän vuotuisen koron erotuksen. Eduskunta päättää vuosittain tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä niiden lainojen enimmäismäärän, joiden osalta sitoumus voidaan antaa.

— — — — —

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .*
